

Bemærkninger til ændringslovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

Baggrund for ændringslovforslaget

Efter at Inatsisartutlov nr. 24 af 3. december 2012 om Frihedsberøvelse og anden tvang i psykiatrien trådte i kraft den 1. juli 2013 påbegyndte implementeringen af loven. I den forbindelse blev der, som noget nyt i Grønland, ansat et antal patientrådgivere. Under dette arbejde blev Departementet for Sundhed gjort opmærksom på, at det som følge af den nye organisation af retsvæsenet i Grønland ville være mere hensigtsmæssigt, om kompetencen i relation til patientrådgivere lå hos Dommeren ved Retten i Grønland.

Det foreslås derfor, at klager over afgørelser om beskikkelse af patientrådgivere og over beskikkelse af patientrådgivere, der ikke er optaget på fortegnelsen over patientrådgivere, fremover træffes af Dommeren ved Retten i Grønland. Kompetencen til at antage patientrådgivere ligger i forvejen hos Dommeren ved Retten i Grønland. Kompetencen omkring patientrådgivere samles herefter hos den samme instans i Det Grønlandske Retsvæsen.

Den Grønlandske Retsplejelov, der indeholder de processuelle regler, har ingen frister for indbringelse af sager for retssystemet i Grønland. Under etableringen af Det psykiatriske Patientklagenævn blev dette spørgsmål drøftet. Det blev besluttet at foreslå indføjet frister for indbringelse af klager over Det Psykiatriske Patientklagenævns afgørelser, blandt andet for at sikre, at sagen indbringes så hurtigt som muligt for domstolene.

Derudover skal klager over Det Psykiatriske Patientklagenævns afgørelser ifølge forslaget indbringes for Dommeren ved Retten i Grønland for herved at imødekomme bestræbelserne på at øge retssikkerheden for psykiatriske patienter, der er underlagt tvangsforanstaltninger.

Baggrunden for forslaget om tvangsprotokol og journalføring er, at det er hensigtsmæssigt at fremhæve, at tilførsler i afdelingens tvangsprotokol ikke fritager for overholdelsen af reglerne om journalpligt.

Endelig har det vist sig nødvendigt at foretage enkelte redaktionelle ændringer i loven.

Lovforslagets indhold

Med forslaget om tvangsprotokol og journalføring fremhæves, at tilføjelser til afdelingens tvangsprotokol samtidig skal tilføres patientens journal.

Med forslaget flyttes kompetencen fra kredsdommeren til Dommeren ved Retten i Grønland i følgende tilfælde:

Klage over afgørelser, hvor en patients anmodning om at få beskikket en anden patientrådgiver, som er optaget på fortegnelsen over patientrådgivere, ikke imødekommes. Beskikkelse af en patientrådgiver, som ikke er optaget på fortegnelsen over patientrådgivere.

Med forslaget flyttes endvidere behandlingen af klager over Det Psykiatriske Patientklagenævns afgørelser fra kredsretten, jf. reglerne i retsplejeloven for Grønland, kapitel 28, til Dommeren ved Retten i Grønland.

Med forslaget indføres der frister for indbringelse af klager over Det Psykiatriske Patientklagenævns afgørelser.

2. Hovedpunkter i forslaget

Gældende ret

Efter gældende ret kan afgørelser om beskikkelse af en anden patientrådgiver end den, der står for tur, påklages til kredsdommeren. Det er ligeledes efter gældende ret kredsdommeren, der kan træffe bestemmelse om beskikkelse af en patientrådgiver, der ikke er optaget på fortegnelsen over patientrådgivere.

Efter gældende ret, jf. reglerne i retsplejeloven for Grønland, kapitel 28, er det kredsdommeren, der behandler klager over Det Psykiatriske Patientklagenævns afgørelser.

Endelig er der efter gældende ret, jf. reglerne i retsplejeloven for Grønland, kapitel 28, ikke fastsat frister for indbringelse af klage over Det Psykiatriske Patientklagenævns afgørelser.

Lovforslagets indhold

Forslaget om afdelingens tvangsprotokol og journalføring fastsætter, at tilføjelser til afdelingens tvangsprotokol ligeledes skal tilføres patientens journal.

Forslaget om beskikkelse af patientrådgivere fastsætter, at afgørelser, der vedrører beskikkelse af en patientrådgiver, der er optaget på patientrådgiverfortegnelsen, men ikke står for tur, kan påklages til Dommeren ved Retten i Grønland. Forslaget fastsætter endvidere, at det også er Dommeren ved Retten i Grønland, der kan træffe bestemmelse om beskikkelse af en patientrådgiver, der ikke er optaget på fortegnelsen.

Med ændringerne samles kompetencen vedrørende ansættelse, klage og beskikkelse af patientrådgivere hos Dommeren ved Retten i Grønland.

Det fastsættes endvidere, at klager over Det Psykiatriske Patientklagenævns afgørelser behandles af Dommeren ved Retten i Grønland.

Forslaget om frister for indbringelse af klage over Det Psykiatriske Patientklagenævns afgørelser fastsætter, at klagen skal indbringes inden 4 uger efter nævnets afgørelse. Samtidig kan fristen fraviges, når der er særlig grund til det. Denne særlige frist løber indtil 6 måneder fra nævnets afgørelse.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov	
<i>Gældende formulering</i>	<i>Lovforslaget</i>
	§ 1 I Inatsisartutlov nr. 24 af 3. december 2012 foretages følgende ændring:
<p>§ 12. --- <i>Stk. 6.</i> Forud for overlægens afgørelse efter stk. 4 om tvangsbehandling skal patienten have en passende betænkningstid, hvor patienten får lejlighed til at overveje sit eventuelle samtykke til behandlingen. Betænkningstiden skal have en passende varighed, dog højst 3 dage.</p> <p>§ 30.--- ”Oplysning om enhver anvendelse af tvang, jf. §§ 5- 10, § 12, tvungen opfølgning efter § 17, §§ 19 – 22, enhver ordination i henhold til § 23, § 24, for så vist angår personlig skærmning, der uafbrudt varer mere end 24 timer, og § 26 skal tilføjes afdelingens tvangsprotokol med angivelse af indgrebets nærmere indhold og begrundelse.</p>	<p>1. § 12, <i>stk. 6</i>, affattes således: ”<i>Stk. 6.</i> Forud for overlægens afgørelse om tvangsbehandling efter stk. 5 skal patienten have en passende betænkningstid til at overveje, hvorvidt patienten ønsker at give sit samtykke til behandlingen. Betænkningstiden skal have en passende varighed, dog højst 3 dage.”</p> <p>2. § 30, <i>stk. 1</i>, affattes således: ”Oplysning om enhver anvendelse af tvang, jf. §§ 5- 10, § 12, tvungen opfølgning efter § 17, §§ 19 – 22, enhver ordination i henhold til § 23, § 24, for så vist angår personlig skærmning, der uafbrudt varer mere end 24 timer, og § 26 skal tilføjes afdelingens tvangsprotokol med angivelse af indgrebets nærmere indhold og begrundelse. Kopi af tilføjelsen til afdelingens tvangsprotokol skal ligeledes tilføres patientens journal.”</p>

§ 33. ---

Stk. 3. Patienten skal have lejlighed til at udtale sig om den påtænkte beskikkelse. Fremsætter patienten anmodning om at få beskikket en anden patientrådgiver, som er optaget på fortegnelsen, skal anmodningen så vidt muligt imødekommes. Afgørelsen kan påklages til kredsdommeren.

Stk. 4. Fremsætter patienten anmodning om beskikkelse af en person, som ikke er optaget på fortegnelsen, sker der foreløbig beskikkelse af den person, der står for tur efter stk. 2. Kredsdommeren træffer bestemmelse om, hvorvidt den af patienten foreslåede person kan beskikkes. Patientens anmodning skal imødekommes, medmindre dette er utilrådeligt.

§ 43.---

Stk. 3. Det Psykiatriske Patientklagenævn skal træffe afgørelse i klagesager om tvangsbehandling, der er tillagt opsættende virkning, jf. § 39, stk. 3, inden 7 hverdage efter klagens modtagelse. I andre sager skal Det Psykiatriske Patientklagenævn træffe afgørelse snarest muligt. Er afgørelse ikke truffet inden 14 dage efter klagens modtagelse, skal nævnet underrette patienten og patientrådgiveren om grunden hertil, samt om hvornår afgørelse kan forventes at foreligge.

§ 44.---

Det Psykiatriske Patientklagenævn skal efter anmodning fra patienten eller patientrådgiveren indbringe sine afgørelser vedrørende tvangsindlæggelse, tvangstilbageholdelse, tilbageførsel, tvangsbehandling, tvungen opfølgning efter udskrivning i henhold til § 17,

3. § 33, stk. 3-4, affattes således:

”Stk. 3. Patienten skal have lejlighed til at udtale sig om den påtænkte beskikkelse. Fremsætter patienten anmodning om at få beskikket en anden patientrådgiver, som er optaget på fortegnelsen, skal anmodningen så vidt muligt imødekommes. Afgørelsen kan påklages til Dommeren ved Retten i Grønland.

Stk. 4. Fremsætter patienten anmodning om beskikkelse af en person, som ikke er optaget på fortegnelsen, sker der foreløbig beskikkelse af den person, der står for tur efter stk. 2. Dommeren ved Retten i Grønland træffer bestemmelse om, hvorvidt den af patienten foreslåede person kan beskikkes. Patientens anmodning skal imødekommes, medmindre dette er utilrådeligt.”

4. § 43, stk. 3, affattes således:

”Stk. 3. Det Psykiatriske Patientklagenævn skal træffe afgørelse i klagesager, der er tillagt opsættende virkning, jf. § 39, stk. 3, inden 7 hverdage efter klagens modtagelse. I andre sager skal Det Psykiatriske Patientklagenævn træffe afgørelse snarest muligt. Er afgørelse ikke truffet inden 14 dage efter klagens modtagelse, skal nævnet underrette patienten og patientrådgiveren om grunden hertil, samt oplyse hvornår der kan forventes truffet en afgørelse.”

5. § 44, stk. 1, affattes således:

”Det Psykiatriske Patientklagenævn skal efter anmodning fra patienten eller patientrådgiveren indbringe sine afgørelser vedrørende tvangsindlæggelse, tvangstilbageholdelse, tilbageførsel, tvangsbehandling, tvungen opfølgning efter udskrivning i henhold til § 17,

<p>tvangsfiksering, anvendelse af fysisk magt, beskyttelsesfiksering, personlig skærmning, der uafbrudt varer mere end 24 timer, samt aflåsning af døre i afdelingen for retten efter reglerne i retsplejeloven for Grønland, kapitel 28.</p>	<p>tvangsfiksering, anvendelse af fysisk magt, beskyttelsesfiksering, personlig skærmning, der uafbrudt varer mere end 24 timer, samt aflåsning af døre i afdelingen for Dommeren ved Retten i Grønland. Begæring om sagens indbringelse skal fremsættes inden 4 uger efter Det Psykiatriske Patientklagenævns afgørelse. Senere fremsættelse af begæringen kan indtil 6 måneder efter Det Psykiatriske Patientklagenævns afgørelse undtagelsesvis tillades af Dommeren ved Retten i Grønland, når der foreligger særlig grund til at afvige fra fristen.”</p>
	<p style="text-align: center;">§ 2</p> <p>Inatsisartutloven træder i kraft den 1. september 2015.</p> <p><i>Stk. 2.</i> Klager over afgørelser i henhold til § 33, stk. 3, og anmodninger fremsat i henhold til § 33, stk. 4, der er indgivet til kredsretten forud for lovændringens ikrafttræden, og som ved lovændringens ikrafttræden ikke er færdigbehandlet, skal færdigbehandles i Kredsretten.</p>

3. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Forslaget har ikke økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Forslaget har ikke økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet.

5. Konsekvenser for miljø, natur og folkesundhed

Forslaget har ikke konsekvenser for miljø, natur og folkesundhed.

6. Konsekvenser for borgerne

Forslaget vil medføre, at borgerne får alle afgørelser om patientrådgivere behandlet ved den samme retsinstans. Ændringsforslaget betyder tillige, at retssikkerheden for borgere, der bliver underlagt tvangsforanstaltninger yderligere styrkes.

7. Andre væsentlige konsekvenser

Forslaget har ikke andre væsentlige konsekvenser.

8. Høring af myndigheder og organisationer

Forslaget har i perioden 13. december 2013 – 15. januar 2014 været i høring hos følgende høringsparter:

Samtlige departementer

Samtlige kommuner

KANUKOKA

Landslægen

Sundhedsregionerne v/ Sundhedsledelsen

LKF Lægekredsforeningen i Grønland

Grønlands Sygeplejerskeorganisation, Peqqissaasut kattuffiat

Grønlands Landsret

Retten i Grønland

Politimesteren i Grønland

Psykiatrisk afdeling på Dronning Ingrid's Hospital

Sugisaq - Foreningen for sindslidende og deres pårørende mv.

Der henvises til vedlagte høringssvarnotat.

Derudover har ændringslovforslaget været offentliggjort på Høringsportalen.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1 (§12, stk.6)

Ændringen er af redaktionel karakter. Der er i gældende formulering henvist til stk. 4, hvor der skal henvises til stk. 5. Samtidig er der ændret i formuleringen for at gøre bestemmelsen mere læsevenlig.

Til nr. 2 (§ 30, stk. 1)

Bestemmelsen om, at enhver anvendelse af tvang skal tilføjes afdelingens tvangsprotokol, fritager ikke for samtidig at overholde gældende regler om journalføring. Den forslåede ændring, der er indsat som sidste punktum, fastsætter således, at tilføjelser til afdelingens tvangsprotokol ligeledes skal tilføres patientens journal.

Til nr. 3 (§ 33, stk. 3-4)

Bestemmelsen ændrer kompetencen vedrørende klage over afslag på beskikkelse af en ønsket patientrådgiver og beskikkelse af patientrådgivere, der ikke er optaget på fortegnelsen af patientrådgivere fra kredsdommeren til Dommeren ved Retten i Grønland.

Til nr. 4 (§ 43, stk. 3)

Ændringen er af redaktionel karakter. Der er ændret i formuleringen for at gøre bestemmelsen mere læsevenlig.

Til nr. 5 (§ 44, stk. 1)

Ændringen betyder, at klager over Det Psykiatriske Patientklagenævns afgørelser behandles af Dommeren ved Retten i Grønland. Ændringen er sammen med indførelsen af patientrådgivere et led i bestræbelserne på at øge retssikkerheden for psykiatriske patienter, der er underlagt tvangsforanstaltninger.

Desuden fastsættes der i bestemmelsen en frist for indbringelse af en klage over Det Psykiatriske Patientklagenævns afgørelser for Dommeren ved Retten i Grønland.

Fristen er som udgangspunkt på 4 uger efter Det Psykiatriske Patientklagenævn har truffet afgørelse.

Fristen skal medvirke til, at sagen indbringes for retten så hurtigt som muligt. Dermed har patienten også selv episoden i frisk erindring, når sagsforløbet skal klarlægges.

Samtidig er det nødvendigt, at fristen kan fraviges, når der er særlig grund til det, således at en patient ikke afskæres fra at få lovligheden af et tvangsindgreb prøvet, selvom klagen først indgives efter udløbet af fristen på 4 uger.

Foreligger der særlige grunde kan Dommeren ved Retten i Grønland undtagelsesvist tillade at en klage indgives indtil 6 måneder efter Det Psykiatriske Patientklagenævn har truffet afgørelse.

Indgives en klage senere end 6 måneder efter at Det Psykiatriske Patientklagenævn har truffet afgørelse, vil klagen ikke kunne behandles.

Til § 2

Til stk. 1

Bestemmelsen fastsætter, hvornår loven træder i kraft.

Til stk. 2

Bestemmelsen er en overgangsbestemmelse, der fastsætter, at sager efter § 33, stk. 3 og stk. 4, der ved ændringslovens ikrafttræden ikke er færdigbehandlet, færdigbehandles af kredsretten. Således skal klager over afgørelser i henhold til § 33, stk. 3, og anmodninger fremsat i henhold til § 33, stk. 4, der er modtaget i en kredsret før lovændringen træder i kraft, og som ikke er færdigbehandlet på det tidspunkt, hvor loven træder i kraft, færdigbehandles af kredsretten. Klager over afgørelser i henhold til § 33, stk. 3, og anmodninger fremsat i henhold til § 33, stk. 4, der er modtaget i en kredsret, efter lovændringen er trådt i kraft, oversendes til Retten i Grønland, der herefter behandler klagen eller anmodningen.